Należytość pocztowa uiszczon gotówką. Cena egz. 25 gr.

GŁOS NARODU

NR. 105. — ROK XXXVIII

PONIEDZIAŁEK 20 KWIETNIA 1931.

REDAKCJA, ADMINISTRACJA i DRUKARNIA KRAKÓW, ULICA ŚW. KRZYŻA L. 11.
KONTO CZEKOWE P. K. O. WARSZAWA 140.055 — KONTO CZEKOWE P. K. O. KRAKÓW 401.099.

Przedpłata wynosi:	W Krakowie z odnoszeniem	W Krakowie bez odnoszenia	Na całym obszarze Państwa z przesyłką pocztową	Za granicą	Przedpłata zniżona dla nauczycielstwa ludowego	Za każdą zmianę adresu
Miesięcznie	6·20 zł.	5·70 zł.	6·20 zł.	9·50 zł.	5·70 zł.	dopłata 50 gr.

TELEFONY: REDAKCJA Nr. 101-90, ADMINISTRACJI Nr. 133-44, DRUKARNIA Nr. 133-44 i 144-06.

Sesja nadzwyczajna Sejmu i Senatu zwołana.

MA ZAŁATWIĆ SPRAWĘ KONCESJI KOLEJOWEJ.

Warszawa 19. IV. (PAT). Dziś o godzinie **11** w południe szef biura prasowego Prezesa Rady Ministrów p. dr. Piętak doręczył w gmachu Sejmu pp. marszałkom Sejmu i Senatu pisma p. prezesa Rady Ministrów z dnia 19-go kwietnia 1931 r. wraz z zarządzeniem P. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18-go kwietnia 1931 r. o zwołaniu Sejmu i Senatu **na sesję nadzwyczajną od dnia 19 kwietnia 1931 r. dla załatwienia rządowego projektu ustawy o oddaniu Francusko-Polskiemu Towarzystwu Kolejwemu, S-ce akcyjnej w Paryżu kolei Herby Nowe — Gdynia z odnogą Siemkowice — Częstochowa do eksploatacji, oraz o udzielenia poręki państwowej.**

Zarządzenia P. Prezydenta brzmią:

Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zwołania Sejmu na sesję nadzwyczajną:

„Na podstawie art. 25 Konstytucji zwołuję Sejm do m. stoł. Warszawy na sesję nadzwyczajną od dnia 19 kwietnia 1931 r. dla załatwienia rządowego projektu ustawy o oddaniu Polsko-Francuskiemu Towarzystwu Kolejowemu, Spółce akcyjnej w Paryżu, kolei Herby Nowe — Gdynia z odnogą Siemkowice — Częstochowa do eksploatacji oraz o udzieleniu poręki państwowej“.

Spała, dnia 18 kwietnia 1931 r.

Prezydent Rzplitej: Ignacy Mościcki.
Prezes Rady Min.: Walery Sławek.

Zarządzenie P. Prez. Rzplitej w sprawie zwołania Senatu na sesję nadzwyczajną:

„Na podstawie art. 37 Konstytucji zwołuję Senat do m. stoł. Warszawy na sesję nadzwyczajną od dnia 19 kwietnia 1931 r. dla załatwienia rządowego projektu ustawy o oddaniu Polsko-Francuskiemu Towarzystwu Kolejowemu Spółce akcyjnej w Paryżu, kolei Herby Nowe — Gdynia z odnogą Siemkowice — Częstochowa do eksploatacji oraz o udzieleniu poręki państwowej“.

Spała, dnia 18 kwietnia 1931 r.

Prezydent Rzplitej: Ignacy Mościcki.
Prezes Rady Min.: Walery Sławek.

Posiedzenie Sejmu we czwartek.

Warszawa 19. 4. (PAT). W dniu dzisiejszym marszałek Sejmu Świtalski **wystosował do wszystkich posłów i senatorów pisma, zawiadamiające o zwołaniu pierwszego plenarnego posiedzenia sesji nadzwyczajnej Sejmu na dzień 23 kwietnia 1931 r. o godz. 10 rano z następującym porządkiem dziennym:** Pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o oddaniu polsko-francuskiemu towarzystwu kolejowemu, spółce akcyjnej w Paryżu kolei Herby Nowe — Gdynia z odnogą Siemkowice — Częstochowa do eksploatacji oraz o udzieleniu poręki państwowej.

—o—

Warunki koncesji kolejowej Górny Śląsk — Gdynia.

Wczoraj donieśliśmy pokrótce o parafowaniu w Paryżu przez wicemin. Koca umowy o warunkach finansowych pożyczki na budowę linji kolejowej Górny Śląsk — Gdynia.

Według komunikatu Prezydjum Rady Min., wydanego po sobotniem posiedzeniu Rady Ministrów, umowa, dotycząca pożyczki i budowy powyższej linji kolejowej przedstawia się w ogólnych zarysach w ten sposób:

„Francusko-Polskie Towarzystwo Kolejowe Sp. Akc., złożyło rządowi polskiemu ofertę na dokończenie budowy i objęcie w eksploatację linji kolejowej Górny Śląsk — Bałtyk wraz z odnogą tej kolei od stacji Siemkowice do węzła kolejowego w Częstochowie.

Według przedłożonej oferty Francusko-Polskie Towarzystwo Kolejowe, w skład którego wchodzi m. in. Banque de Pays du Nord, Schneider — Creusot et Co i Bank Gospodarstwa Krajowego **ma objąć na warunkach, przewidzianych w koncesji, finansowanie dokończenia budowy odnośnych odcinków kolejowych w ciągu trzech lat i prowadzić ich eksploatację.**

Towarzystwo otrzymuje koncesje na eksploatację linii na lat 40 względnie 45 z prawem wykupu koncesji przez rząd polski po latach dwudziestu.

W celu sfinansowania budowy linji Francusko-Polskie Towarzystwo Kolejowe **wypuścić ma obligacje na ogólną sumę 900 do 1.100 miljonów franków francuskich w trzech transzach, z których pierwsza na sumę 400 miljonów franków francuskich ma być wypuszczona niezwłocznie po nadaniu spółce koncesji. Rząd polski udzielić ma obligacjom gwarancji.** Oprocentowanie wynosi 6 i pół procent, kurs emisyjny 94.

W sobotę, dnia 18 Rada Ministrów rozpatrzyła tę ofertę, uznała ją za nadającą się do przyjęcia i uchwaliła przedłożyć Sejmowi odpowiedni projekt ustawy“.

TERMINY WPŁATY DALSZYCH TRANSZ.

Druga transza pożyczki w kwocie 300 miljonów franków francuskich **wpłacona ma być do pierwszego maja 1932 r.,** trzecia w wysokości 400 miljonów franków francuskich do **pierwszego maja 1934 r.**

Niektóre dzienniki donoszą, że **terminy powyższe wypuszczenia obligacyj nie są bezwarunkowe, gdyż związane jest z niemi zastrzeżenie „o ile stan rynku na to pozwoli“.**

Emisję obligacyj przeprowadzić ma syndykat banków, w skład którego wchodzą m. in. banki: Credit Lyonais, Banquo des Pays du Nord, Comptoir d'Escompte, Societe Generale.

KWESTJA TARYF.

Według zapewnień min. komunik. p. Kühna, umowa przewiduje ustalenie taryf kolejowych przez ministra komunikacji. Prasa donosi jednak, że Towarzystwo, które obejmuje koncesję, **zapewniło sobie prawo ustanowienia wyższych taryf kolejowych.**

„Polonia“, pisząc o tych wyższych taryfach, zauważa:

„Ponieważ **taryfy takie godziłyby w interesy górnośląskiego przemysłu węglowego,** który nie może płacić wyższych taryf na jednej linji, jak na drugiej, a nowa linja przeznaczona jest przedewszystkiem dla Górnego Śląska, przeto **rząd polski miał zobowiązać się do dopłacenia dzierżawcom francuskim różnicy za transport węgla między ich taryfą, a taryfą kolei polskich.**

Jak obliczają, dopłata ta powoduje podwyżkę oprocentowania francuskiego kredytu, sięgającą 18 do 20 procent rocznie“.

—X—

NIEMCY O POŻYCZCE I KONCESJI KOL.

Korespondent warszawski „Vossische Zeitung twierdzi, **że dokonywanie tak niekorzystnych dla Polski transakcji, jak oddanie budowy kolei Górny Śląsk — Gdynia konsorcjum francuskiemu, transakcji, zawartych na warunkach dławiących dla polski, ma tylko motywy polityczne.** Polska chce w ten sposób pozyskać politykę francuską, by uznała dzisiejsze granice na wschodzie i płaci tak słono za polityczną ochronę swego wielkiego sojusznika z zachodu. Co Polska wydaje na Gdynię, to pragnie sobie odbić na Gdańsku i podjęła świadomie politykę gospodarczą, prowadzącą do ruiny Gdańska.

—X—

Rząd hiszpański reorganizuje armję

Madryt 19. IV. (PAT). Na ostatniem posiedzeniu rady gabinetowej **minister wojny przedstawił zarządzenia, które zostały powzięte w celu przeprowadzenia reorganizacji armji.** Rząd postanowił zkolei zarządzić rewizję procesów: Galana i Fernandeza. Przyznano pewne fundusze na rzecz bezrobotnych, wreszcie uznano dzień 1 maja za dzień święta narodowego.

ZAPOWIEDŹ DOBRYCH STOSUNKÓW Z WATYKANEM.

Rzym 19. IV. (PAT). Prasa omawia żywo oświadczenie premjera Hiszpanji Zamory w **sprawie przestrzegania przez rząd republikański Hiszpanji wolności sumienia i wyznania.** Pozostawienie na miejscu, oraz pełnienie nadal **funkcyj przez dotychczasowego ambasadora** Hiszpanji przy Stolicy Apostolskiej **uważane jest za pomyślną zapowiedź w stosunkach Watykanu z nową republiką,** która — jak oświadczył Zamora — **nie będzie prowadziła polityki antykatolickiej.**

REPUBLIKANIE HISZP. NIE UZNALI UMOWY POŻYCZKOWEJ.

Paryż, 19 kwietnia. Jak donoszą z Madrytu **rząd republikański uchwalił zanulować układ między rządem monarchistycznym a bankiem Morgana** w sprawie pożyczki w wysokości 60 miljonów dolarów.

Wzorowy ład i bezwzględna słuszność

ZASADAMI DZIAŁANIA NOWEGO RZĄDU RUMUŃSKIEGO.

Bukareszt 19. IV. (PAT). Prasa wita z zadowoleniem rozwiązanie długiego kryzysu przez utworzenie rządu, **złożonego z wybitnych osobistości rekrutujących się ze wszystkich dziedzin działalności publicznej. Opinja oczekuje z zaufaniem, iż rząd, dokona dzieła podniesienia kraju. W oświadczeniach,** złożonych wobec przedstawicieli prasy, prezes rady ministrów Jorga **podkreślił, że rząd będzie ściśle przestrzegał poszanowania prawa, a działalność jego będzie oparta na dwóch podstawach: wzorowego ładu i bezwzględnej słuszności. Manolescu** zaznaczył, że rząd zdecydowany jest nietylko szanować konstytucję, lecz również bronić jej bardziej energicznie, niż kiedykolwiek.

„Poprawka Historji“ marsz. Piłsudskiego.

Prasa sanacyjna donosi, że marsz. Piłsudski podczas pobytu na Moderze napisał książkę p. t. **„Poprawka Historji“,** która oddana już jest do druku. **Książka zawiera poglądy marsz. Piłsudskiego na kwestję ustrojową i według opinji prasy sanacyjnej będzie stanowiła materjał do prac nad rewizją konstytucji.** Podobno ukazanie się książki na półkach księgarskich jest kwestją najbliższego czasu.

Rząd nie przyjął dymisji p. Strassburgera.

W odpowiedzi na prośbę generalnego komisarza Rzplitej w Gdańsku p. Strassburgera o dymisję, p. min. Zaleski wystosował do niego list następujący:

„Potwierdzam odbiór listu W. Pana z dnia 13 b. m., w którym Pan przekłada mi swą prośbę o odwołanie ze stanowiska komisarza gen. Rzplitej w Gdańsku i podaje Pan motywy tego kroku.

Rząd polski uznaje całkowicie słuszność motywów przytoczonych przez Pana, jednakże jest przekonany, że sprawy wymienione w pańskiem piśmie powstały niezależnie od Pańskiej działalności i że znajdą odpowiednie załatwienie przez kompetentne organa Rady Ligi Narodów. Dlatego też mając pełne zaufanie do Pana do prośby o zwolnienie ze stanowiska komisarza gen. Rzeczypospolitej przychylić się nie może. (—) Zaleski minister“.

FUZJA WYDAWNICTW SANACYJNYCH.

Prasa donosi, że p. Łubkowski, kierownik wydawnictwa „Gazety Polskiej“ nabył znaczną część udziałów spółki akcyjnej „Prasa Polska“, wydającej dzienniki „Express Poranny“ i „Kurjer Czerwony“. W sobotę został podpisany akt rejentalny, dotyczący tej transakcji.

S. Niewiadomski laureatem nagrody muzycznej m. Warszawy.

W ślad za przyznaniem nagrody literackiej m. Warszawy Zdzisławowi Dębickiemu nastąpiło onegdaj przyznanie nagrody muzycznej tegoż miasta. Przypadła ona w udziale 72-letniemu **prof. Stanisławowi Niewiadomskiemu,** kompozytorowi, krytykowi i pedagogowi muzycznemu. S. Niewiadomski urodził się pod Lwowem. Pracował dłuższy czas we Lwowie, obecnie mieszka w Warszawie. Jako kompozytor tworzy przeważnie pieśni solowe i chóralne, z których niektóre doczekały się wielkiej popularności.

—X—

Przemysł maszynowy Austrji przeciw unji celnej.

Wiedeń. 19. IV. PAT. Austriacki Związek przemysłu maszynowego powziął dnia 17 bm. rezolucję, w której powiedziane jest, że planowana unja celna niemiecko-austrjacka grozi **zniszczeniem tej gałęzi przemysłu austrjackiego i znacznem zwiększeniem bezrobocia. Unja celna powiększy koszta produkcji i koszta utrzymania. Cła wewnętrzne nie będą wystarczającą ochroną, gdyż będą one prawdopodobnie niższe od ceł dotychczasowych. Z tych powodów oświadcza się austrjacki przemysł maszynowy przeciw planowanej unji celnej.** W przeciwieństwie do tej rezolucji oświadcza się austrjacki związek przemysłu drzewnego za unją celną, **która przyniesie Austrji korzyści gospodarcze.**

Cztery osoby zabite, dziesięć ciężko rannych.

w rezultacie demonstracji komun. niem.

Berlin, 19 kwietnia. Przeszło 1000 komunistów z Hamm urządziło pochód demonstracyjny na cmentarz w Pelkum, aby złożyć hołd poległym w walkach politycznych towarzyszom. Ponieważ pochody w Pelkum są zakazane, **demonstranci zatrzymali się na granicy gminy Pelkum, wysyłając na cmentarz delegację złożoną z 150 osób.** Gdy demonstrantom policja zagrodziła drogę wywiązała się walka **Zmuszona do użycia broni palnej policja położyła na miejscu trupem trzech,** oraz raniła **ciężko 4 demonstrantów.** W szeregach policji **było 5 ciężko rannych.**

Samosądy w Stanach Zjednocz. nie ustają.

Nowy Jork, 19 kwietnia. W Union-City w stanie Tennessee zdarzył się dziś nowy wypadek samosądu. **Rozszalały tłum wtargnął do więzienia, w którym więziono murzyna, podejrzanego o gwałt na kobiecie białej,** wywlókł **go na plac sądowy i powiesił na drzewie. W zajściu tem uczestniczyło parę tysięcy osób.**

POWSTANIE NA JEDNEJ Z WYSP AZORSKICH STŁUMIONE.

Paryż, 19 kwietnia. Wedle komunikatu oficjalnego, wydanego przez rząd portugalski, **powstanie na wyspie Terceira, należącej do archipelagu Azorskiego, zostało stłumione.** Po wy**lądowaniu wojsk rządowych na wyspie, żołnierze w obawie o własną skórę odmówili oficerom zrewoltowanym posłuszeństwa i skapitulowali. Rebeljanci zostali ujęci i aresztowani.**

—o—

PUŁK. KOSTEK-BIERNACKI CIĘŻKO CHORY

„Polonia“ niedzielna donosi z Przemyśla, że stan zdrowia pułk. Kostka-Biernackiego, głośnego komendanta więzienia w Brześciu, cho**rego od dłuższego czasu na raka, pogorszył się znacznie w ostatnich miesiącach.** Pułk. Kostkowi-Biernackiemu wstrzykują codziennie kilkakrotnie morfinę. Według opinji lekarzy, o życiu **chorego zadecydują najbliższe miesiące.** Wiadomość o chorobie pułk. Kostka-Biernackiego wywołuje w Przemyślu liczne komentarze.

Co słychać w Krakowie.

Poniedziałek 20: św. Teodora
Wtorek 21: św. Anzelma
Wtorek 21: wsch. słońca o godz. 4.57, zach. o 19.01.

—o—

CZTERDZIEŚCI DNI zimna, śniegu, zmiennej pogody, zapowiedziane 10 marca starą wróżbą ludową w dzień 40 Męczenników dobiegły kresu w niedzielę. Po rannym przymrozku i deszczyku zaświeciło słońce i w godzinach południowych powiał cieplejszy zefirek, niosąc nareszcie zapowiedź tak dobrze zapóźnionej wiosny. Kilka dni ciepłych i trochę deszczu dozwolą rolnikom przyspieszyć roboty wiosenne, na które już ostatni był czas.

WCZORAJSZA NIEDZIELA DOBREGO PASTERZA zgromadziła w nowym Kościele parafjalnym w Prądniku Czerwonym, jako w święto Patronalne, na odpuście tłumy wiernych. Również z miasta wiele osób wzięło udział w nabożeństwie.

WCZORAJ ODBYŁ SIĘ W KRAKOWIE WALNY ZJAZD ZJEDNOCZENIA KOBIET SŁOWIAŃSKICH przy udziale delegatek z 19 miast Państwa Polskiego. Obrady toczyły się w sali posiedzeń Towarzystwa Szkoły Ludowej przy ul. św. Anny 5. Po zagajeniu przez p. Siedlecką, przewodniczącą Koła krakowskiego, dokonano wyboru przewodniczącej Zjazdu i Prezydjum. Na przewodniczącą wybrano p. Jaworską, posłankę, a do Prezydjum: pp. Hubicką i Szebekową senatorki, p. Waśniowską posłankę, pp. Ładzinę i Siedlecką oraz p. Braunową jako sekretarkę. P. Braunowa odczytała protokół z ostatniego Zjazdu, poczem omawiano sprawę statutu Zjednoczenia Kobiet Słowiańskich w Polsce oraz program wszech słowiańskiego Zjazdu Kobiet, który ma się odbyć w maju br. w Warszawie i w Krakowie.

ZWIĄZEK PRZEMYSŁOWCÓW W SPRAWIE UBEZPIECZENIA CHAŁUPNIKÓW. Wedle istniejących obecnie przepisów, obowiązanym do zgłaszania w Kasie Chorych chałupnika i najętych przez niego osób, jest przedsiębiorca dający pracę chałupnikowi. — Ponieważ przedsiębiorca taki nie zna aui ludzi, których do współpracy zgodził sobie chałupnik, ani zarobków przez tych ludzi pobieranych, przeto obowiązek powyższy jest dla przedsiębiorcy uciążliwy, a przeważnie nawet niewykonalny i powinien obciążać tylko chałupnika jako pracodawcę najętych przezeń osób. — Związek Przemysłowców w Krakowie wniósł w tej sprawie obszerny memorjał do Min. Pracy i Opieki Społecznej wykazując trudności w wykonywaniu obecnie obowiązujących przepisów z prośbą o zainicjowanie potrzebnej zmiany.

TOWARZYSTWO BIBLJOTEKI SŁUCHACZÓW PRAWA Uniw. Jag. komunikuje, że pierwszy dyżur po ferjach świątecznych odbędzie się dnia 20 bm. Zaznaczyć należy, że wyszły nowe skrypty: dla studentów I roku prawa: teorja prawa prof. Landego, II. roku: prawo polityczne ogólne i polskie prof. Starzewskiego, część I i II., dla studentów IV. roku: procedura cywilna część VII. (Kasacja i wznowienie postępowania) według wykładów prof. Gołąba.

PRZEJECHANY PRZEZ SAMOCHÓD. Bohdan Brodziński, 12-letni chłopiec, wpadł na ul. Grzegórzeckiej pod pędzący samochód Nr. Kr. 6963 i doznał wstrząsu mózgu oraz ogólnych obrażeń. Brodziński stracił przytomność. Lekarz Pogotowia ratunkowego opatrzył ciężko rannego chłopca, poczem przewiózł go do szpitala św. Łazarza.

—ooo—

REPERTUAR TEATRU SŁOWACKIEGO.

Poniedziałek: „Sztuba“ (przedst. popularne — ceny zniżone).
Wtorek: „Mayerling“.

Scena kameralna Starego Teatru:
Poniedziałek: „Pan Lamberthier“ (nowość — gościnne występy M. Modzelewskiej i A. Węgierki).

REPERTUAR KINOTEATRÓW.

WANDA: „Na zachodzie bez zmian“.
SWIT: „Biała noc“.
SZTUKA: „C. k. Feldmarszałek“ (w gł. roli Vlasta Burian).
APOLLO: „Odkupienie“ (w gł. rolach Renne Adoree, oraz John Gilbert).
WARSZAWA: II. część z zakończeniem „Rewolta Dra Mabuze“.
UCIECHA: „Dziś w nocy ewentualnie“.
CORSO: Czerwony błazen (z Heleną Makowską, Nora Ney i E. Bodo).

—ooo—

Akademja ku czci św. Augustyna.

OO. Augustjanie w Krakowie, rezydujący przy kościele św. Katarzyny, pragnąc uczcić 1500-lecie śmierci swego wielkiego Zakonodawcy, „Księcia Doktorów“ Kościoła katolickiego, św. Augustyna, urządzili wczoraj, t. j. w niedzielę uroczystą Akademję w sali Domu Katolickiego przy ul. Straszewskiego. Wielką salę wypełnili dosłownie po brzegi przedstawiciele katolickich sfer Krakowa.

Na estradzie, na honorowych miejscach, zasiedli: Książę Metropolita Sapieha, Ks. Biskup Rospond, Ks. kan. dr. Fijałek, Ks. prałat Kulig, Ks. inf. Kulinowski, Ks. prałat Hanuszek, dziekan wydziału teologicznego Uniw. Jagiell. Ks. prof. dr. Kaczmarczyk, Ks. prof. Dr. Michalski, rektor Seminarjum duchownego śląskiego Ks. prał. Maśliński, rektor Seminarjum duchownego częstochowskiego Ks. prał. dr. Makowski, Ks. prał. Jeż, dalej Przeor OO. Augustjanów O. Styła z O. prok. Uthem, Przeor OO. Paulinów na Skałce O. Dudziński, Ks. patron Kasprzyk, Ks. dyr. Lubowiecki, proboszczowie parafij krakowskich, wielu księży świeckich i zakonnych, alumni Seminarjów, dalej przedstawiciele władz, a to: z ramienia wojewody pp. Żołkiewicz i Wolaniecki, starosta grodzki Małaszyński, prezes sądu apelacyjnego Strawiński z wiceprezesem Krzyżanowskim, prezes sądu okr. karnego Szwarcenberg-Czerny, rektor Uniw. Jagiell. Załęski z prof. Rubczyńskim i Dyboskim, dyrektor Wyższego Studjum Handlowego prof. dr. Bolland, zastępca dowódcy korpusu gen. Smorawiński, wojewódzki komendant policji insp. Pilch, dyr. Kasy Oszczędności m. Krakowa p. Dorawski, dyr. Banku Gospodarstwa Krajowego Rokosz, z ramienia Izby Kontroli Państw. radca dr. Greplowski, wiceprezes Izby Przem.-Handl. Kwiatkowski, komisarz rządowy Kasy Chorych dr. Kolkiewicz, prezes Związku weteranów z roku 1863 inż. Krzyżanwski, b. poseł dr. Kuśnierz i t. d.

Na estradzie na głównej ścianie widniał w otoczeniu draperyj jedwabnych, obraz 18-to wieczny z klasztoru św. Katarzyny, przedstawiający św. Augustyna w szatach biskupa, depczącego herezje Pelagjanów, Donatystów, Manichejczyków i Arjanów.

Uroczystość zainaugurowała kantata Ks. Gieburowskiego, wykonana przez chór mieszany Twa Oratoryjnego pod kierownictwem O. Madury, Dominikanina, poczem Ks. prof. dr. Rostworowski T. J. wygłosił przemówienie na temat

„Sw. Augustyn na tle wieków.“

W znakomitym, głęboko ujętym referacie stwierdził mówca na wstępie, że ludzkość nie może być luźnem zbiorowiskiem oddzielnych jednostek. Cała ludzkość żyje z jednego wielkiego skarbca Prawdy i Dobra. Były dłonie, które swoim posiewem użyźniały cały świat i z ziarna przez nie posianego żywiły się wszystkie pokolenia. Do takich właśnie genjuszów świata, których spuścizna duchowa zaznaczyła swoje piętno na kulturze całej ludzkości należy w pierwszym rzędzie św. Augustyn.

Przyjście Jego na świat przypadło na czasy, gdy Kościół zaczął się dzielić na wielkie połowy: łaciński zachód i grecki wschód. Św. Hilary z Poitiers, a potem św. Hieronim i św. Ambroży nie mogli stanowić skutecznej przeciwwagi potężnemu wschodowi. Czekano na kogoś, ktoby wsparł zachodnią kulturę tak silnie, aby wytrzymała współzawodnictwo z błyszczącą kulturą wschodu.

Przyszedł Augustyn — postać niezwykła i pod każdym względem genjalna. W okamgnieniu opanował on wszystkie pola wiedzy Kościoła i jak reflektor zogniskował w sobie to wszystko, co umysł ludzki dotąd rozpoznał i przemyślał. Wielki Biskup afrykański, przetrawiwszy w swojej genjalnej umysłowości zdobycze ducha i wiedzy i nurtujące prądy, wysłał w świat swoją własną przebogatą indywidualność, która przeniknęła nawskroś cały świat. Zmieniły się role. Łaciński zachód z jednym Augustynem, jak gdyby słońce skoncentrował w sobie wszystkie promienie i oświetlił drogi, po których miała kroczyć ludzkość. Postać wielkiego filozofa i świętego wyrosła niby szczyt górski, wysoki i rozległy i po opanowaniu imperjum rzymskiego przez mrowie barbarzyńców stała się zrębem nowej cywilizacji chrześcijańskiej.

Prelegent omówił następnie znaczenie św. Augustyna i św. Tomasza dla filozofji chrześcijańskiej i stwierdził, że „Książę Doktorów“ Kościoła katolickiego przemawia do duszy współczesnego człowieka, tak silnie, jak żaden ze starożytnych doktorów, stanowiąc po dziś dzień ogólne rozwiązanie wszystkich problemów duchowych.

Przemówienie Ks. prof. Rostworowskiego przyjęli zebrani długo niemilknącemi oklaskami, poczem chór odśpiewał Guido Mattei — Gentili: „Magne Pater Augustine“ oraz Nowowiejskiego: „Hymn do Boga“. Z kolei kleryk Musiołek ze Zgromadzenia OO. Augustjanów zdeklamował z uczuciem „Inwokację św. Augustyna do Swej Matki św. Moniki“ — nastrojowy wiersz, napisany na uroczystość przez znanego poetę Antoniego Waśkowskiego, poczem Dr. F. Koneczny, prof. Uniw. wileńskiego wygłosił odczyt p. t. „Ideał Państwa Bożego w historji“, na tle postaci św. Augustyna i Jego nieśmiertelnej nauki. Odczyt, ten o charakterze ściśle naukowym wywołał głębokie wrażenie.

—x—

Apel do urządzających zjazdy i wycieczki do Krakowa.

Celem ujęcia w ewidencję wszystkich kongresów, zjazdów i wycieczek, przybywających do Krakowa i ułatwienia w ten sposób pracy nad propagandą turystyki, tak ważnej ze względów kulturalnych, społecznych i gospodarczych dla Krakowa, Miejskie Muzeum Przemysłowe, Biuro Propagandy Turystyki uprasza wszystkie instytucje publiczne i prywatne, tudzież wszystkie komitety prywatne, urządzające jakiekolwiek zjazdy, wszelnie wycieczki do Krakowa o łaskawe zgłaszanie ich pod adresem Muzeum Przemysłowego, ulica Smoleńsk L. 9 pisemnie lub telefonicznie (Tel. 113-39) na ręce referenta Turystyki Dra T. Piotrowskiego.

Pościg policji za niezobliczalnym woźnicą

W sobotę o godz. wpół do dwunastej w nocy posterunkowy pełniący służbę obchodową, zauważył zbliżającą się ku niemu w pełnym galopie z ul. Salinarnej jednokonną furmankę na której siedziało dwóch mężczyzn. Furmanka ta na zbiegu ulic Salinarnej, Lwowskiej i Wielickiej niemal że nie najechała na przechodniów wobec czego poster. przez podniesienie ręki chciał zatrzymać dorożkę wołając równocześnie „stój“, na co jednak woźnica nie reagował lecz zaczął bić konia kierując go równocześnie na posterunkowego. Ten uskoczywszy w bok by nie być najechanym uchwycił konia, jednak szarpnięty chwycił się ręką za bok furmanki i biegł za furmanką na przestrzeni około 300 m.

Woźnica nietylko że nie zatrzymał konia, lecz wspólnie z drugim jadącym usiłował odtrącić poster. uderzając go biczyskiem po rękach i ręką po głowie.

Poster. czując upadek sił i widząc że przez unoszenie wozu przewróci się a tem samem odniesie obrażenia — zaczął wzywać pomocy co posłyszał zdążający do służby przodownik policji, który począł gonić furmankę wzywając ją do zatrzymania. Widząc, że wezwanie jego nie odnosi skutku a policjantowi grozi niebezpieczeństwo życia, oddał w kierunku furmanki 2 strzały rewolwerowe, nie celne. Na odgłos strzałów furmanka się zatrzymała. Jeden osobnik zbiegł, drugiego w osobie Franciszka Cieślskiego, rzeźnika zam. w Piaskach Wielkich ujęto i odstawiono do aresztów. Za drugim osobnikiem którym był brat zatrzymanego, Karol, wszczęto poszukiwania. Posterunek doznał lekkich kontuzji części od uderzenia przez Cieślskich częścią od objęcia się o wóz.

—x—

TERMOMETRY REAUMURA MUSZĄ BYĆ SKASOWANE.

W roku bieżącym wszedł w życie zakaz używania na terenie Polski termometrów systemu Reaumura. Główny Urząd Miar stwierdził jednak, że wiele termometrów, wywieszanych przez sklepy, ... posiada jeszcze dwie podziałki: Reaumura i Celsjusza. Urząd zwraca uwagę na konieczność skasowania podziałki Reaumura, gdyż za naruszanie przepisów nakładane będą grzywny administracyjne.

CZERWONE I NIEBIESKIE TARCZE SAMOCHODOWE.

Wszelkie tablice i sygnały dla samochodów będą, obecnie stawiane według modeli, przyjętych na kongresach międzynarodowych. Sygnały są w kształcie okrągłej tarczy. Tarcza czerwona oznacza przejazd wzbroniony. Tarcza niebieska z czerwoną obwódką oznacza postój wzbroniony. Ciężarowy samochód na czerwonej tarczy oznacza, że ruch wozów ciężarowych jest na danym odcinku wzbroniony. Biały rower na czerwonej tarczy oznacza „zamknięcie drogi dla rowerów. Biały jeździec na czerwonej tarczy oznacza zamknięcie drogi dla konnej jazdy. Strzałka a niebieskiej tarczy oznacza kierunek jazdy, niebieska tarcza z literą „P“ oznacza postój.

Dobrodzieje zwierzyńca krakowskiego.

Zwierzyniec w parku miejskim — Las Wolski licznie zasilany darami filantropów i miłośników przyrody nadsyłanemi w formie okazów żywych fauny rodzimej i w gotówce — stale się powiększa, zjednywując sobie coraz więcej sympatyków z bliższych i dalszych zakątków naszego kraju.

Ostatniemi czasy nadesłano następujące dary: Księżna Czartoryska z Baszkowa w Poznańskiem, jedną parę trzyletnich bażantów srebrnych ślicznie upierzonych. hr. Z. Skórzewski Ordynat na Czerniejewie w Poznańskiem, jedną parę trzyletnich dorodnych bażantów srebrnych, p.Götz-Okocimski, 10 kur i 2 koguty bażancie, hr. St. Bobrowski z Długiego ad Krosno, ładny okaz myszołowa pospolitego, hr. J. Siemiński z Zamku koło Magierowa, rogacza szóstaka, pawia ładnie upierzonego i orla krzykliwego. p. W. Marchwicki z Piasków Wielkich pod Krakowem, cztery ciołowe kaczki Cayuoga trzy gołębie Kal'ny Polskie, oraz dwie pary Krakuskie gołębi, st. radca leśnictwa Jurkiewicz z Pasiecznej koło Rafajłowej, rzadki okaz nurka w pięknem futerku. K. Horoszkiewicz z Krakowa, osobliwy okaz sokoła wędrownego, nad komisarz policji Sewiński z Krakowa, żółwia błotnego. J. Meyznerowa z Charzewic koło Zakliczyna, 7-miesięcznego oswojonego rogaczyka, St. Lipiński z Chrabużny koło Zarudzia, ładny okaz kuny kamionki. inż. Bielański z Krakowa dwa żółwie błotne. inż. Zajączkowski z Polesia, trójkę czapel siwych. dyr. Pierożyński z Krakowa, oswojonego lisa równinowego, dyr. Harasehim z Krakowa, ładnego myszołowa pospolitego, kpt. Kośmiński z Krakowa, śliczny okaz puhacza oswojonego, D. Duszczyńska z Wieliczki, dwa żółwie szylkretowe, J. Ogrodnikówna z Komańczy młodego orla krzykliwego, kom. Czech z Krakowa, wiewiórkę, jeża i sowę płomykówkę, E. Pawłowicz, oswojonego szpaka, B. Cichy dwie oswojone sówki, J. Zimmels, dwa żółwie szylkretowe, p. Zabłocki, miłą sówkę pójdźkę, J. Wimmerowa-Słapowa z Lusiny, parę ładnych kurek hamburskich, S. Himmelblau z Krakowa, gołębia dzikiego siniaka. P. Czerwińska z Gaika koło Dobczyc, trójkę kur zielononóżek kuropatwianych, M. Wójtowicz z Krakowa, dwie turkawki oswojone, A. Iszczuk, parę ładnych gili.

Nadto w gotówce złożyli: Ks. Prof. U. J. Dr. Józef Kaczmarczyk 100 zł., dyr. Przybylski 100 zł. i Zarząd tartaku parowego w Lutczy koło Krosna, 100 zł. Za te hojne dary i okazywaną stale życzliwość dla Zwierzyńca w Lesie Wolskim, Zarząd jego składa wszystkim ofiarodawcom serdeczne podziękowanie.

Zjazd lekarzy naczelnych Kas Chorych.

Dnia 13 i 14 bm. odbył się w Krakowie Zjazd lekarzy naczelnych i dyrektorów Kas Chorych okręgu krakowskiego. W zjeździe wzięli udział lekarz naczelny Ogólno-Państwowego Związku Kas Chorych w Warszawie Dr. Kluszyński oraz przedstawiciele Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń we Lwowie i Ekspozytury w Krakowie, wreszcie delegaci Związków Kas Chorych w Warszawie i we Lwowie. W pierwszym dniu zjazdu wygłosił referat Dr. Kluszyński „o organizacji opieki nad niemowlętami i matką oraz organizacji szczepień ochronnych przeciw błonicy i durowi brzusznemu“.

Drugi dzień zjazdu poświęcono zagadnieniom zwalczania gruźlicy. Referaty wygłosili: Dr Bierpacki, Dr. Felix, Dr. Gołąb, Dr. Starkiewicz, Dr. Kosiński, Dr. Meidinger, Dr. Kunicki, Dr. Spitzer, Dr. Liwszyc. Nad referatami przeprowadzona się ożywiona dyskusja.

Na zjeździe powzięto szereg bardzo doniosłych uchwał z dziedziny akcji profilaktycznej walki z gruźlicą, oraz opieki nad kobietą ciężarną, matką i dzieckiem.

Wykłady na Kursie alkohologji w Krakowie.

We wtorek 21 bm. nastąpi uroczyste otwarcie Kursu alkohologji, zorganizowanego przez Polskie Towarzystwo Walki z Alkoholizmem „Trzeźwość“. Wykłady będą się odbywały w wielkiej sali gmachu Zjednoczenia Kolejowców Polskich przy ul. św. Filipa według następującego programu:

We wtorek 21-go godz. 16: uroczyste otwarcie kursu w sali wykładów przy ul. św. Filipa 6: zagajenie Ks. Biskupa Rosponda i przemówienia przedstawicieli władz szkolnych, oraz Urzędów Zdrowia Publicznego i Opieki Społecznej; godz. 17: wykład inauguracyjny „Wyzwolenie człowieka“ — Kazimierz Kalinowski, literat i publicysta; godz. 18: „Zagrożona rodzina“ — ks. dr. Władysław Wichor, profesor teologji

moralnej Uniw. Jagiell.; godz. 19: „Narkotyki“ dr. Janusz Supniewski, profesor farmakologji i dyrektor Zakładu Farmakologicznego Uniw. Jagiell.

We środę: godz. 16: „**Produkcja i skład chemiczny napojów alkoholowych**“ — dr. Bolesław Skarżyński, starszy asystent Zakładu Chemji Lekarskiej Uniw. Jag.; godz. 17: „**Działanie alkoholu na ustrój człowieka**“ — dr. Jerzy Kaulbersz, docent fizjologji i kierownik Zakładu Fizjologicznego Uniw. Jagiell.; godz. 18: druga część wykładu dra Kaulbersza; godz. 19: „**Z dna życia**“ (ofiary alkoholizmu), sceny z nowej powieści paryskiej Jana Wiktora — odczyta autor.

We czwartek: godz. 16: „**Alkohol a wychowanie fizyczne**“ — dr. Tadeusz Rogalski, docent anatomji opisowej i dyrektor Studjum Wychowania Fizycz. U. J.; godz. 17: „**Nałóg w świetle etyki chrześcijańskiej**“ — Helena Lutostańska, literatka; godz. 18: „**Kult alkoholu a kultura**“ — Kazimierz Kalinowski, literat i publicysta; godz. 19: „**Alkohol a choroby psychiczne**“ — dr. Władysław Stryjeński, dyrektor Zakładu dla chorych umysłowo w Kobierzynie.

W piątek: godz. 16: „**Alkohol a charakter**“ dr. Tadeusz Frąckowiak, starszy asystent Kliniki Neurologiczno-Psychjatrycznej Uniw. Jag. i kierownik Poradni Przeciwalkoholowej; godz. 17: „**Alkoholizm a obrona państwa**“ — dr. Walerjan Jaworski, major W. P.; godz. 18: „**Kobieta w walce z alkoholizmem**“ — wojewodzina Kwaśniewska; godz. 19: „**Wpływ alkoholizmu na choroby weneryczne**“ (wykład tylko dla mężczyzn) — dr. Tadeusz Pawlas, docent chorób wenerycznych Uniw. Jag.

W sobotę: godz. 16: „**Typy pijaków**“ — dr. Tadeusz Frąckowiak, starszy asystent Kliniki Neurologiczno-Psychjatrycznej Uniw. Jagiell., i kierownik Poradni Przeciwalkoholowej; godz. 17: „**Metodyka walki z alkoholizmem za pośrednictwem szkoły**“ — Bronisław Duchowicz, dyrektor gimnazjum i wiceprezes Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej we Lwowie; godz. 18: druga część wykładu dyr. Duchowicza; godz. 19: „**Dziedziczność i przyzwyczajenie w patologji alkoholizmu**“ — dr. Marcin Zieliński, docent chorób nerwowych i umysłowych Uniw. Jagiell.

W niedzielę: godz. 11: w wielkiej sali Domu Katolickiego, ul. Straszewskiego 18, wyświetlanie filmu propagandowego, opracowanego przez neurologów i psychjatrów, p. t.: „**Z krainy nałogu i obłędu**“, poprzedzone wykładem o narkotykach profesora chemji, dyrektora Bronisława Duchowicza ze Lwowa; godz. 16: w sali wykładów przy ul. św. Filipa 6: „**Alkoholizm jako czynnik rozkładu**“ — prof. Klemens Jędrzejewski, publicysta z Płocka; godz. 17: „**Alkoholizm jako zagadnienie gospodarcze w Polsce**“ — dyr. Mikołaj Skiba ze Lwowa, kierownik Wystawy przeciwalkoholowej; godz. 19: w sali wykładowej Kliniki Neurologiczno-Psychjatrycznej Uni. Jag., ul. Kopernika 48 (tramwaj Nr. 5) **pokazy chorób psychicznych**, spowodowanych alkohoholizmem — z wykładem dra Eugenjusza Artwińskiego, docenta chorób nerwowych i umysłowych Uniw. Jag.

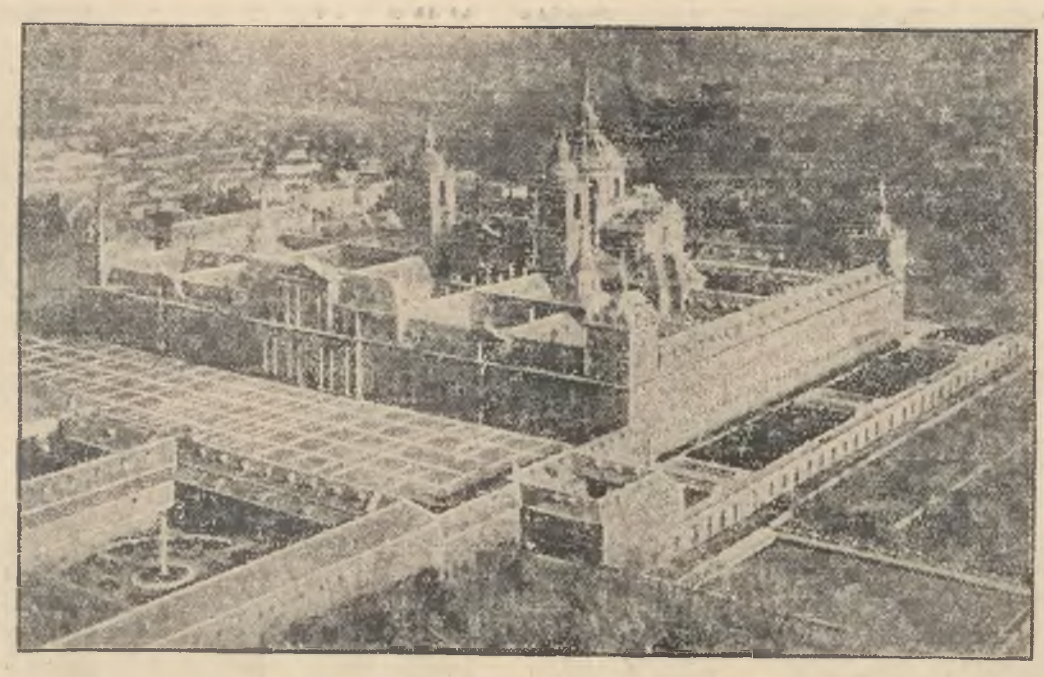
W poniedziałek 27-go: godz. 16: w sali wykładów przy ul. św. Filipa 6: „**Alkoholizm a harcerstwo**“ — dr. Tadeusz Strumiłło, harcmistrz Rzplitej, profesor Instytutu Pedagogicznego w Katowicach; godz. 17: „**Organizacja walki z alkoholizmem**“ — ks. rektor Mieczysław Kuznowicz T. J., prezes Centrali Młodzieży Abstynenckiej; godz. 18: „**Polityka kryminalna w dziedzinie alkoholizmu**“ — dr. Bolesław Czuchajowski, sędzia okr. Sądu karnego; godz. 19: „**Zagadnienie alkoholizmu w związku z gruźlicą**“ — dr. Henryk Biernacki, lekarz chorób wewnętrznych, b. asystent Kliniki wewnętrznej Uniw. Jagiell.

We wtorek 28-go: godz. 16: „**Zadania organizacyj przeciwalkoholowych**“ — ks. dyr. Tadeusz Gałdyński, sekretarz generalny Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej w Poznaniu; godz. 17: „**Alkoholizm a przestępczość**“ — dr. Leon Wachholz, profesor medycyny sądowej i dyrektor Zakładu Sądowo-lekarskiego Uniw. Jag.; godz. 18: „**Egoizm nałogu a estetyka życia**“ — Ela Oleska literatka; godz. 19: „**Alkohol w sporcie i turystyce**“ — redaktor dr. Roman Kordys, publicysta.

We środę 29-go: godz. 16: „**Ustawodawstwo przeciwalkoholowe zagranicą**“ — redaktor Jan Szymański z Warszawy, prezes Komitetu organizacyjnego kongresów przeciwalkoholowych w Polsce; godz. 17: „**Dwie polskie ustawy przeciwalkoholowe**“ — red. Jan Szymański z Warszawy; godz. 18: „**Alkoholizm a dziecko**“ — Marja Kępińska, działaczka społeczna; godz. 19: „**Lecznictwo alkoholików**“ (spostrzeżenia przy zwiedzaniu lecznic specjalnych w siedmiu państwach europejskich) — dr. Henryk Zajączkowski z Warszawy, dyrektor Zakładu leczniczego dla narkomanów.

We czwartek 30 kwietnia, godz. 16: „**Plebiscyt i prohibicja w praktyce**“ — ks. kanonik Jakób Możdżeń, proboszcz w Poroninie na Podhalu; godz. 17: „**Ze spostrzeżeń pedagoga na terenie prohibicji amerykańskiej**“ — dr. Mieczysław Ziemnowicz, wicekurator Okręgu Szkolnego; godz. 18: „**Truciciel ducha**“ — Kazimierz Kalinowski, literat i publicysta; godz. 19: „**Walka z alkoholizmem w Polsce**“ redaktor Jan Szymański z Warszawy.

Zamek królów hiszpańskich.

Escurial, położony w pobliżu Madrytu, opuszczony obecnie przez rodzinę królewską.

Tydzień sportowy.

9-LETNI SKOCZEK NARCIARSKI.

Najmłodszym skoczkiem narciarskim w Szwecji, a zapewne także i jedynym na całym świecie jest **9-letni Ture Lindgren z Kiruny.** Młodziutki ten skoczek brał niedawno udział w oficjalnym konkursie skoków narciarskich i na dość prymitywnej skoczni **osiągnął wynik 23 mtr.**

Ostatnie konkursy skoków w Szwecji wykryły **2-ch doskonałych trzynastoletnich skoczków narciarskich,** z których każdy chwali się **skokiem 50-metrowym.** Są to — Bisgard i Mygard ze Sztokholmu.

NOWE TALENTY PŁYWACKIE W SZWECJI

Aczkolwiek **pływactwo szwedzkie** utraciło swego najlepszego zawodnika, **Arnl Borga,** który przeszedł na zawodowstwo, to jednak szanse Szwedów w konkurencji międzynarodowej przedstawiają się **bardzo poważnie.** W ostatnich dniach odbyte zawody międzyklubowe **w Sztokholmie** przyniosły **szereg nowych rekordów szwedzkich** i wykryły nowe talenty pływackie. Warto podać tak doskonałe wyniki ostatnich zawodów szwedz. jak: 200 mtr. stylem klasycznym — **Hoyrax** w czasie **2 m. 52 sek** co stanowi **nowy rekord szwedzki.** W biegu 200 mtr. na plecach — **Eskil Lundahl** osiągnął czas 2 m. 44 sek., w biegu na 200 mtr. stylem dowol. **Pettersson** ustanowił czas **2 m. 19,8 sek.**

AMERYKANKI BIJĄ REKORDY ŚWIATA.

Amerykańskie pływaczki, które posiadają niemal wszystkie rekordy świata, ustanowiły znów nową serię rekordów. — **Miss Eleonora Holm** pobiła **rekord świata** w pływaniu na plecach na dystansie **300m. w czasie 4 min. 33 sek.,** a w Cleveland znana 17-letnia mistrzyni **Helen Madison** przepłynęła 100 m. stylem dowolnym w świetnym czasie **1 min. 7.1 sek.,** a więc **lepszym o przeszło 3 sekundy od rekordu światowego** jej rodaczki Ossipowitsch z r. 1929. Jednak rekord miss Madison zapewne nie będzie zatwierdzony, gdyż basen posiadał nie przepisową długość 18 metrów.

NOWA GWIAZDA LEKKO-ATLETYCZNA W AMERYCE.

Podczas zawodów lekko-atletycznych w N. Jorku o akademickie mistrzostwo U.A.S. **Rusel Chapman** wygrał bieg 880 yardów w świetnym czasie **1 min. 51 5 sek.** Amerykanie spodziewają się, że zawodnik ten ustanowi w lecie br. nowy rekord świata na dystansie pół mili angielskiej.

PŁYWACKI MISTRZ FRANCJI — TARIS

przepłynął w tych dniach w Paryżu 100 m. stylem dowolnym **w czasie 59.8 sek.,** który jest nowym rekordem Francji. Taris dzięki temu wynikowi został trzecim pływakiem Europy po **Arne Borg'u** (Szwecja) i **dr Barany'm** (Węgry), przepływającym setkę niżej minuty. **Rekord Europy — 58.6 sek. posiada dr. Barany.** Jeszcze lepsze wyniki osiągnęli dotychczas tylko Amerykanie: **Kojac, Laufer i Weismüller** oraz Japończyk **Takaishi. Rekord świata — 51 sek.! dzierży Weissmüller.** Listę tych „asów“ powiększył w tych dniach młody pływak amerykański **Schwartz,** który w Chicago przepłynął 100 m. st. dow. w bardzo dobrym czasie **53.7 sek.!** Trenerzy wróżą mu, że przy racjonalnym treningu zdoła poprawić rekord światowy Weissmüllera.

—X—

Sport kajakowy na Polsce
rozwija się bardzo pomyślnie.

Od kilku lat wzrasta u nas z każdym rokiem liczba **zwolenników sportu kajakowego,** uprawianego szczególnie chętnie na rzekach górskich. Na kajakach w ostatnich latach dokonano również szeregu bardzo pięknych **wypraw turystycznych,** których trasa wybiegała znacznie poza granice kraju.

Kluby kajakowe w Polsce posiadające już **własny związek,** rosną zarówno pod względem liczby klubów, jak i członków. Jest rzeczą ciekawą, że członkami klubów tych stają się nie wioślarze — turyści, lecz **narciarze, i taternicy.** Specjalnie narciarze popierają czynnie tę formę turystyki wodnej.

O rozwoju tego sportu u nas świadczy plastycznie fakt, że **nieliczne fabryki kajaków w Polsce, nie mogą nadążyć z wykonaniem zamówień.**

Zrzeszeni kajakowcy wysunęli ostatnio bardzo interesujący i ważny postulat — **budowy specjalnych schronisk dla kajakowców.** I tak np. kajakowcy **z Krakowa** domagają się, aby powstawały schroniska przy ujściu rzek Soły, Skawy, Raby, Dunajca. Pobudowanie tych schronisk znowu znakomicie wzmoży rozwój turystyki, odbywanej kajakami po rzekach naszych.

Rozpaczliwy stan sportu w Litwie Kowieńskiej.

Związek Litewskich Związków Sportowych zwrócił się do rządu litewskiego z obszernym **memorjałem w sprawie rozwoju sportu i wychowania fizycznego** na Litwie. Związek proponuje, aby przy Min. Spraw Wewn. utworzono specjalną izbę sportu i wychowania fizycznego. **Państwo** — twierdzi Związek — **musi się zająć wychowaniem fizycznem swych obywateli, ponieważ ich obecny stan fizyczny pozostawia wiele do życzenia.** Z pośród mężczyzn w wieku poborowym **tylko 55% nadaje się do odbycia służby wojskowej.** Jest to procent zupełnie nie znany na całym kontynencie. W Niemczech np. niezdolnych do służby wojskowej jest 13%, w Szwecji **9%,** a **w Holandji nawet 4%.** Litwa pod tym względem stoi na ostatniem miejscu. **Rozwój sportu przez 12 lat niepodległości nie posunął się prawie naprzód.**

W końcu memorjał zwraca uwagę, że z pośród 15 organizacyj sportowych, istniejących na Litwie, **tylko dwie są czysto litewskie,** inne rekrutują się z młodzieży innej narodowości (przeważnie żydzi, Polacy, Niemcy i Rosjanie). Pozatem **wszystkie prawie organizacje sportowe są prowadzone przez cudzoziemców** z powodu braku sił instruktorskich i fachowców litewskich.

Rząd obecnie zajęty jest opracowaniem planu inwestycyj sportowych i **przymusowego wychowania fizycznego.** Projektowane jest wprowadzenie sportu do szkół, wyasygnowanie znacznych sum na inwestycje sportowe, pozatem w seminarjach nauczycielskich wprowadzone będą również kursy wychowania fizycznego dla nauczycieli i instruktorów sportowych.

Niespodzianki ligowe.

Warszawa, 19 kwietnia. **Legja — Warta 4:1.** Nowa porażka ex-mistrza Polski, dowodząca, że drużyna poznańska przechodzi wybitny kryzys.

Łódź, 19 kwietnia. **Polonia — Ł. K. S. 3:2** (2:2) Z trudem wywalczone zwycięstwo Warszawian, którzy dzięki temu uzyskali prowadzenie w tabeli.

Lwów, 19 kwietnia. **Pogoń — Warszawianka 5:1** (4:0). Łatwe zwycięstwo Pogoni.

WISŁA — GARBARNIA 0:0.

Oczekiwany z wielkiem zainteresowaniem mecz dwóch rywali miejscowych zakończył się wbrew wszelkim przewidywaniom wynikiem bezbramkowym. Obie drużyny wystąpiły w swych najlepszych składach i obie ujawniły te same zalety i wady. Tak gospodarze jak i goście grali doskonale na środku boiska, demonstrowali piękne pociągnięcia solowe, natomiast kompletnie zawodzili pod bramką. Kombinacyjnej gry zespołowej ani śladu, a tej właśnie oczekiwał od nich sześciotysięczny tłum widzów. Grę prowadzono w bardzo ostrem tempie i atmosferze zdenerwowania, co też w znacznym stopniu wpłynęło ujemnie na strzałową kondycję napastników. Na wyróżnienie zasługują ofiarnie grające linje obrony i pomocy u obu drużyn.

O MISTRZOSTWO KLASY A.

Kraków; 18 kwietnia. **Korona — Makkabi** 0:2. Zespół Korony osłabiony brakiem trzech najlepszych graczy.

Kraków; 19 kwietnia. **Cracovia I. b. — Wisła I. b.** 3:1; **Fablok — Garbarnia I. b.** 2:0.

—o—

Niedzielne spotkanie między K. S. **Polonią** a K. S. **Bieżanowianką** o mistrzostwo klasy B. dało wynik 2:1. Najlepszym na boisku był Michalak.

Berlin, 19 kwietnia. Międzymiastowy mecz piłki nożnej Paryż — Berlin, rozegrany dziś w Berlinie, zakończył się zwycięstwem Berlina w stosunku 6:2 (2:0).

Radio.

Kraków, (312.8 m.) 11.40. Przegląd prasy. 11.58. Sygnał czasu, hejnał krak. 12.10. Płyty gramof. 13.10. Kom. meteorol. 14.15. Kom. gospodarczy. 14.35. „Chwilka lotnicza“. 14.50. Odczyt z Warsz. 15.30—16.10. Odczyty dla maturzystów. 16.10. Kom. dla żeglugi. 16.15. Płyty gramof. 16.45—17.15. Konkurs śpiew. Rozgł. 17.15. Odczyt z Warszawy. 17.45. Koncert z Warszawy. 18.45. Rozmaitości. 19.10. Odczyt p. t.: „O emigracji polskiej do Urugwaju“, wygł. dr. A. Müller. 19.25. Płyty gramof. 19.35. Pras. dziennik radj. 19.50. Fejleton z Warszawy. 20.05. Lekkie piosenki. 20.30. Opera, kom. i muzyka.

Lwów, (380.4 m.) 14.35. Lwowska chwilka lotnicza, w oprac. p. inż. E. Rolanda. 16.35. Audycja dla najmłodszych w oprac. p. Ady Aet-Jampolskiej. 16.55. Koncert 9-letn. Zbyszka Szymowicza. 19.10. „Wojna o miedzę“ (z przeszłości Trembowli), wygł. dr. Wł. Filar.

Katowice, (408,7 m.) 15.15. Kom. Polsk. Zw. Zrzeszeń Gospodarczych Woj. Śl., kom. P. T. 16.10. Ciocia Hela opowie bajeczkę o kurczątku-niebożątku. 18.45. Codz. odcinek powieśc.

Ruch wydawniczy.

Wśród miesięczników francuskich.

Życie literackie Francji pulsuje jak zawsze niezwykle żywem mocnem tętnem. Oprócz szeregu istniejących już miesięczników i perjodyków powstaje wciąż szereg nowych publikacyj. W ostatnich tygodniach należy zanotować powstanie nowego miesięcznika p. t. „Le Mois". Jest to czasopismo poświęcone polityce, zagadnieniom społecznym, literaturze i t. d. które wychodzi regularnie co miesiąc w objętości grubego 300 str. tomu.

Ostatni numer **„Sagesse", sympatycznego** kwartalnika poetów redagowanego przez Fernanda Marc przynosi obok wierszy i fragmentów prozy szereg reprodukcyj obrazów Tozziego. Maremberta, de la Fresnay'a i in. Poeci grupujący się około tego czasopisma spełniają cenną rolę łącznika między Nową Sztuką a młodem, późniejszem już pokoleniem, które usiłuje dojść do własnych sposobów wyrażania się. (jb).

ZARANIE ŚLĄSKIE — kwartalnik literacki, poświęcony literaturze regjonalnej Śląska (rok VII, zeszyt I). Znajdujemy w nim ciekawe przyczynki historyczne do dziejów Śląska dr. Fr. Ilesica, L. Łakomego, J. Staszewskiego, ks. A. Buzka; dalej nowelkę G. Morcinka p. t. „Chleb na kamieniu", wiersz E. Zegadłowicza, wnikliwą rozprawkę dr. Wandy Dobrowolskiej p. t. „Śląsk i Ślązacy w powieści polskiej" oraz recenzje, materjały ludoznawcze i pieśni śląskie. Źródłowo opanowany materjał do rozprawki dr. Dobrowolskiej nasuwa pewne uwagi o ile idzie o tematy śląskie we współczesnej powieści śląskiej. Oto zauważyliśmy wybitne, niezawsze usprawiedliwione lansowanie dwóch talentów Z. Kossak Szczuckiej i G. Morcinka. W obydwu wypadkach, acz regjonalizm śląski osiągnął (tematowo) pewne szczyty, to jednak nie należy w nich upatrywać wyjątkowego sukcesu; społeczne tło i współczesne zmagania się społeczeństwa śląskiego czekają na swojego regjonalistę. Powinien to być pisarz wielkiej rasy, a nietylko literat tematowo przywiązany do Śląska.

KSIĘGA ZŁOTYCH MYŚLI — zebrał i uporządkował według treści w dwóch tomach Ks. S. J. Jest to już drugie wydanie tego pożytecznego dzieła, które chowa w sobie naprawdę skarbnicę mądrości. Znajdzie tu czytelnik i pomoc i pociechę i nadzieję w tych słowach, pełnych rozumu, wiary i doświadczenia życiowego. Praca owa, przerobiona i poprawiona w drugiem wydaniu staje się kopalnią najpiękniejszych i najgłębszych myśli, zaczerpniętych z Pisma Św. oraz z pisarzy i wielkich ludzi tego świata. Cena 2 tomów „Myśli" — 18 zł. zniżona 12.70; czysty zysk ze sprzedaży przeznaczył autor na zakład biednych chłopców w Pawlikowicach ad Wieliczka. Zamawiać można w Urzędzie Paraf. w Godzieszkach, poczta Buczkowice, Małop. lub u p. J. Braka, kier szkoły w Godzieszkach.

Rzeczy ciekawe.

Jak sie transportuje złoto w Amervce.

Z New Yorku donoszą, że w tych dniach przeniesiono biura banku Irwing Trust Company do nowowybudowanego własnego drapacza chmur na Broadway'u. W związku z tą przeprowadzką nastąpiło **przetransportowanie sumy przeszło 3 miljardów dolarów do skarbców w nowym gmachu.** W transporcie brał udział **cały oddział policji konnej, kilkanaście samochodów pancernych oraz oddział karabinów maszynowychł.** Skarb ten, po większej części w złocie, umieszczony został w specjalnie zbudowanych podziemnych skarbcach.

Pałac Blüchera w ogniu.

Historyczny pałac Blüchera na placu Paryskim w Berlinie został ciężko zniszczony przez pożar. Do pałacu tego miało się przenieść poselstwo ameryk. Na rycinie sceny z pożaru.

Radjo w szkolnictwie w Czechosłowacji

W Czechosłowacji istnieje obecnie wielkie zainteresowanie dla radja w szkolnictwie. Ministerstwo Oświaty wypróbowuje rozmaite rodzaje odbiorników celem stwierdzenia, które odbiorniki będą się najlepiej nadawały do użytku szkolnego. Wkrótce **wszystkie szkoły powszechne w niemieckim okręgu granicznym zaopatrzone zostaną w odbiorniki.** O zainteresowaniu dla radja w szkolnictwie świadczy również fakt, że nowa szkoła w Koeniggraetz wyposażona została w nowoczesną instalację wzmacniającą. W ten sposób **audycja rozchodzi się po wszystkich klasach.** W pokoju dyrektora ustawiony jest mikrofon, tak, że **dyrektor może przemawiać równocześnie do wszystkich klas.**

Sredniowieczny obyczaj w Szwecii.

Pisma sztokholmskie donoszą, iż w miasteczku Kungsberga, leżącem niedaleko od stolicy Szwecji, natrafiono na niezmiernie ciekawy objaw przechowania się do czasów dzisiejszych zwyczaju, datującego się od wieków średnich popularnego niegdyś w całym kraju.

Zwyczajem tym jest t. zw. „list przechodni" lub inaczej „kij do przeczytania". Pod tą nazwą rozumiano dawniej oryginalny sposób zawiadamiania mieszkańców miasteczek i wsi o wydarzeniach szczególnie doniosłych bądź dla danej okolicy, bądź też dla całego kraju. **W tym celu owiązywano dookoła kija arkusz papieru z wypisanem obwieszczeniem,** podawano następnie ów „kij do przeczytania" gospodarzowi pierwszej z brzega chaty obowiązkiem zaś gospodarza było natychmiast po przeczytaniu „kija" odnieść go do chaty najbliższego sąsiada. Tym sposobem w ciągu kilku godzin obiegł kij całą wieś, lub masteczko, a ostatni czytelnik zanosił osobliwą gazetę do urzędu gminnego, co było znakiem, iż wszyscy mieszkańcy wiedzą o tem co „kij" zawiera.

Burmistrz Kungsberga oświadczył, iż do dziś dnia mieszkańcy wybierają jednego radnego, pod którego dozorem znajduje się cały wydział administracyjny, związany z rolą i działalnością jaką odgrywa średniowieczny **„kij do przeczytania".** „Kijem" tym powiadamia jeszcze dzisiaj magistrat o terminie płatności podatków, o wyborach do władz miejskich, o nowych rozporządzeniach drogowych, o rejestracji lekarskiej bydła i drobiu i t. p.

161 miljonów mieszkańców liczy Rosja.

Według ogłoszonych urzędowych danych, ogólna liczba ludności w Sowietach na dzień 1-go stycznia b. r. wynosiła **161,006.200 mieszkańców.** Z tej liczby 110,000.000 zamieszkuje w republice rosyjskiej, przeszło 6 w federacji zakaukazkiej, 5 w uzbeckiej, 2 w turkmeńskiej. Terytorjum państwa wynosi 21,236.100 kilometrów kwadratowych. **Oprócz wymienionych republik związkowych jest 15 krajów autonomicznych, 32 obwodów autonomicznych, oraz 15 okręgów mniejszościowych.** Pod względem administracyjnym wszystkie republiki sowieckie podzielone są na 2.697 rejonów.

Rockefeller buduje miasto radjowe.

Cała Ameryka interesuje się obecnie ogromnie projektem „radjowego miasta", na którego wzniesienie w sercu Nowego Jorku **przeznaczyli Rockefeller i jego wspólnicy kapitał 250 miljonów dolarów, tj. przeszło dwa miljardy złotych.** Miasto to ma być gotowe za trzy lata. Ma się ono znajdować pomiędzy 5-tą a 6-tą Avenue w Nowym Jorku i obejmować przestrzeń aż pięciu ulic. Zasadniczą część tego nowego kompleksu budowli stanowić będą trzy **drapacze chmur o płaskich dachach.** Jeden z nich przeznaczony będzie na **olbrzymi magazyn towarowy.** Kompleks budowli nazywa się miastem radjowem, gdyż **przeznaczny jest na stację radjową.** W planach tego gmachu nie pominięto także sal, przeznaczonych na przesyłanie obrazów zapomocą radja, gdyż istnieje przekonanie, że do roku 1934 technika tego wynalazku będzie doprowadzona do doskonałości.

Praca chałupnicza w Berlinie.

Berlin liczy oficjalnie **zarejestrowanych 40 tys. chałupników** i ponad 3 tys. pośredników. 35 tys. chałupników pracuje w przemyśle konfekcyjnym, reszta w kilkunastu różnych działach produkcji. Płace chałupników regulują umowy zbiorowe zatwierdzone i kontrolowane następnie przez władze. Dwóch inspektorów pracy zajmuje się stale opieką nad warunkami pracy i płacy chałupników. Jedno z pism niemieckich cytowało niedawno fakt, iż płaca za uszycie palta damskiego oznaczona przez właściciela zakładu konfekcyjnego w wysokości 6.50 marki od sztuki spadła po przejściu przez ręce 3-ch pośredników do 1.50 marki. Chałupnictwo regulowane jest w Niemczech specjalną ustawą, wydaną w 1923 roku.

Jak wiadomo chałupnicy jest to ta grupa rzemieślników, która nie mając pieniędzy na prowadzenie samodzielnego warsztatu przyjmuje zamówienia do domu, i wykonuje roboty na rachunek przedsiębiorcy, od którego otrzymuje wynagrodzenie. Są oni często przedmiotem rażącego wyzysku ze strony przedsiębiorców.

———oOo———

Wiadomości diecezjalne.

DIECEZJA TARNOWSKA. Odznaczeni R. i M. księża: Leon Miętus, proboszcz w Biegonicach i Józef Kaliciński, em. katecheta szkoły powszechnej. **Instytuowany na probostwo** w Piwnicznej ks. Piotr Lewandowski, proboszcz z Żeleźnikowej. **Zamianowany** proboszczem w Łomnicy ks. Antoni Pałka. **Administratorami** zamianowani księża Józef Kiljan w Żeleźnikowej i Leon Mucha w Baranowie. **Moderatorem diecezjalnym** Sodalicyj uczniów szkół średnich mianowany ks. Jan Paciorek, katecheta I gimn. w Tarnowie. **Przeniesieni księża wikarjusze:** Jan Karaś z Piwnicznej do Grybowa, Józef Fryz z Grybowa do Starego Sącza, Ignacy Koza z Dobrej do Rzezawy, Józef Węgrzyn z Rzezawy do Dobrej, Franciszek Herr z Baranowa do Mielca.

Celem uregulowania nakładu prosimy o najrychlejsze uregulowanie prenumeraty.

Slub hrabiego Paryża.

Donosiliśmy o niedawnym ślubie „hrabiego Paryża", księcia de Guise, pretendenta do korony francuskiej. Na rycinie widzimy nowożeńca wychodzącego z małżonką z kaplicy pałacu Orleańskiego w Palermo.

SINTAIR STEEMAN: 31

Dziwne wydarzenia w Kolegjum.

— Co to ma znaczyć, panie Janku? — odezwała się ostro Lulu. — Jakiem prawem wtrąca się pan do nieswoich rzeczy. Proszę mnie zostawić w spokoju i radzę przeprosić Virnon za niestosowne i ordynarne zachowanie.

Zawstydzony Messire bąknął coś pod nosem i wykręciwszy się na pięcie, odszedł.

— Przepraszam pana najmocniej za tę niezasłużoną przykrość, jaka go spotkała z mojego powodu — rzekła serdecznie Lulu. — Pożegnajmy się, aby nie przedłużać tej przykrej rozmowy. Proszę mi wierzyć, profesorze, że bardzo ciężko było mi powiedzieć panu to wszystko, ale chciałam być uczciwą.

Lulu mocno uścisnęła dłoń zgnębionego adoratora. Z szacunkiem pochylił się do jej rączki, złożył na niej długi pocałunek, ukłonił się głęboko i odszedł, nie odwracając głowy. Lulu chciała wrócić do Nety, czekającej na nią w lesie, lecz zaledwie uszła parę kroków, poczuła grubą szmatę na twarzy. W jednej chwili zawiązano jej oczy i usta, ktoś uniósł ją z ziemi jak piórko i nim zorjentowała się w sytuacji, została przywiązana do drzewa. Po długich wysiłkach udało się jej wysunąć usta z pod brudnego szala. Zawołała o pomoc... Usłyszeli ją Miette i Neta....

— Wstrętny typ! zawołał z oburzeniem detektyw. — Wiedziałem, że ten Virnon zdolny jest do wszystkiego.

— Sza... słuchajcie! — przerwał mu „włóczęga".

Przeciągłe wycie psa rozległo się po lesie.

— Mój pies — rzekł olbrzym — coś się musiało stać!

Łamiąc pod nogami gałęzie, „włóczęga" poszedł w kierunku, skąd dobiegało wycie psa, Miette pospieszył za nim. O kilkadziesiąt kroków zobaczyli wilczura który z najeżoną sierścią stał przy gęstych zaroślach, wyjąc przeraźliwie.

Obok, na ścieżce, leżały w kałuży krwi zwłoki mężczyzny.

Detektyw pochylił się nad trupem.

— Virnon zamordowany! — wykrzyknął.

Sędzia Rienen bierze się do roboty.

— Niech panie tu nie idą! — zawołał Miette, widząc zdążające ku niemu przyjaciółki, lecz Neta i Lulu nie usłuchały go i zbliżyły się do trupa.

— O, Boże! — krzyknęła Neta. — Virnon się zabił!

— Nie zabił się, proszę pani — odpowiedział detektyw — zamordowano go!

Został zabity uderzeniem pałki!

Nerwy Lulu wymówiły posłuszeństwa. Zakrywszy twarz rękami, zaczęła głośno płakać.

— Niech się pani uspokoi — rzekł łagodnie Miette. — Poszę nie płakać. Musimy coś postanowić.

— Najlepiej będzie — powiedziała rezolutnie Neta — jeżeli pan natychmiast uda się do miasteczka i zawiadomi władze, a my obie z Lulu poczekamy tutaj.

— Nie będzie się pani bała? — zapytał niepewnie detektyw.

— Nie boję się niczego — odparła Neta, tuląc w ramionach płaczącą przyjaciółkę, a zresztą „włóczęga zostanie z nami.

— Detektyw spojrzał podejrzliwie na „włóczęgę", który stał przy zwłokach, patrząc na nie bezmyślnie.

— Dobrze... — zgodził się — pójdę do kolegjum, bo mam stąd najbliżej i zatelefonuję do żandarmerji. Niech panie poczekają tu, postaram się wrócić jak najprędzej.

Miette oddalił się szybko i biegł prawie całą drogę. Wchodząc do bramy, rzucił w przejściu odźwiernemu.

— Profesor Virnon zamordowany w lesie.

Hirtoux wstrząsnął się i pobladł.

— Nieszczęście zawsze idzie w parze — mruknął.

Na wiadomość o tej nowej śmierci, wicedyrektor o mało nie zemdlał.

— Jesteśmy chyba przeklęci — rzekł głucho.

— Niech się pan nie zamartwia tak, dyrektorze starał się uspokoić go Miette. — Stało się nowe nieszczęście. Trudno. Trzeba je jakoś znieść. Sprawa wyświetli się niewątpliwie, przecież teraz jest zupełnie widoczne, że morderca ma jakiś cel w usuwaniu pewnych ludzi, którzy mu są z jakichś powodów niewygodni.

Ale nie czas teraz na rozmowy... Muszę coprędzej telefonować do żandarmerji.

Miette zawiadomił władze o wypadku i, zwracając się do wicedyrektora, poinformował:

— Sędzia śledczy przyjedzie także. Będzie tu z żandarmami lada chwila.

— Która teraz godzina? — zapytał zgaszonym głosem Pille.

— Piąta odchodzi. Za jakieś pół godziny już tu będą. Czy uda się pan z nimi na miejsce zbrodni?

— Nie, poproszę profesora Manuela, aby mnie zastąpił. Muszę zostać z chłopcami. Boję się, że ta nowa zbrodnia wywrze straszne wrażenie na dzieciach. Manuel wskaże drogę.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wydawca za „Głos Narodu" Skę z ogr. odpow. K. Holeksa. Redaktor naczelny Jan Matjasik. Redaktor odpowiedz. Dr. Józef Warchałowski. Drukarnia „Głosu Narodu" pod zarz. R. Ferka.